

20 december 2011

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt och ska genom oberoende granskning av statlig verksamhet medverka till demokratisk insyn och effektiv förvaltning.

Kommunala bidrag till vägar och järnvägar ett ineffektivt sätt att använda skattemedel

Systemet där kommuner bidrar med pengar till statliga infrastruktursatsningar, så kallad medfinansiering, är inte effektivt. Det finns en risk att man inte satsar på de projekt som är bäst för samhället som helhet och att det blir dyrare än nödvändigt.

Trafikverket kan förhandla om att få medfinansiering till statliga infrastruktursatsningar i form av bidrag från kommuner och andra intressenter. Riksrevisionen har granskat om denna medfinansiering har varit effektiv, det vill säga om man får så mycket infrastruktur som möjligt för pengarna.

Granskningen visar att medfinansieringen har påverkat prioriteringen av vilken väg eller järnväg som byggs och att det därför inte är säkert att det är de mest angelägna investeringarna för samhället som helhet som blir av. Det är också otydligt vilka spelregler som gäller. Enligt Riksrevisionen är det viktigt att alla intressenter behandlas lika och att processen är öppen, vilket fallet inte är idag.

Problemet med prioriteringsordningen gäller även de så kallade förskotteringarna. Trafikverket och regeringen får låta lokala parter, framför allt kommuner, låna ut pengar till Trafikverket för att bygga vägar och järnvägar tidigare än planerat. I år kommer 30 procent av alla pågående investeringar vara finansierade genom förskottering. Investeringarna blir dyrare, då det tillkommer en räntekostnad. Eftersom de går före andra är det också högst tveksamt om infrastrukturen byggs i den ordning som är bäst.

– Satsningen på medfinansiering har inneburit att medborgarnas skattepengar inte utnyttjas effektivt, pengarna hade kunnat användas för mer angelägna väg- och järnvägsprojekt. Regeringen och Trafikverket bör låta byggandet av statliga vägar och järnvägar grundas på hur mycket nytta de ger medborgarna, säger *riksrevisor Claes Norgren*.

Trafikverket bör även utveckla sitt arbetssätt så att de gör lika i hela Sverige. De bör också förbättra dokumentationen, så att det går att följa hur man har arbetat och se på vilka grunder beslut har fattats.

Om regeringen vill utöka satsningarna på infrastruktur bör man se över skatterna och avgifterna inom trafikområdet istället för att förhandla om medfinansiering.

Bakgrund: Den svenska infrastrukturplaneringen har länge dragits med förseningar och fördyringar och anslagna medel har inte räckt till. Trafikverket fick därför 2008 i uppdrag att mer systematiskt söka medfinansiering i form av finansiella bidrag från externa intressenter och ett ökat uttag av trängselskatter och brukaravgifter.

Rapporttitel: Medfinansiering av statlig infrastruktur (RiR 2011:28)

Rapporten kan hämtas och beställas på www.riksrevisionen.se

Riksrevisor: Claes Norgren

Projektledare: Frida Widmalm, 08-5171 41 87

Pressekreterare: Pernilla Eldblom, 08-5171 42 00